

Mojkovac - kulturna ruta

1. Brskovo
2. Centar grada
3. Bojna njiva
4. Most i Spomenik junacima Mojковаčke bitke
5. Partizanski spomen kompleks Grotulja
6. Manastir Svetog Đorđa u Dobrilovini

25km

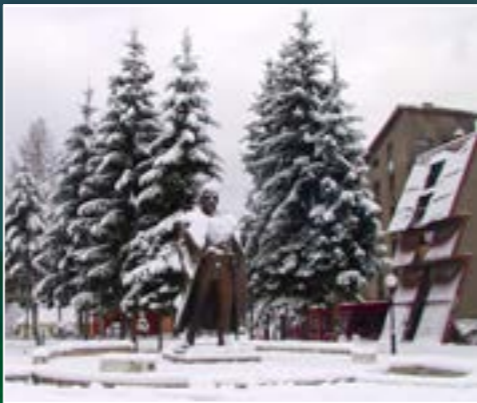

Brskovo

Na samo 6 km od grada, skriven među mojkovačkim planinama i šumama, nalazi se čitav jedan srednjovjekovni grad! Prije 800 godina, saski rudari tu su kovali čuveno zlatonosno srebro, a kralj Uroš I iskovao je prvi srebrni novac ovoga kraja. Ako je vjerovati legendi upravo od tog „MOJ KOVANI NOVAC“, koje je, po predanju izgovorio, Mojkovac je i dobio ime. Naravno riječ je o Brskovu. Iako se danas tek naziru zidine starog Brskovskog grada, nije teško zamisliti gužvu i vrevu koja je ovdje vladala u 13. i 14. vijeku, kada je Brskovo bilo jedan od najznačajnijih trgovačkih i rudarskih gradova u regionu. Brojne zanatlije, zlatari, krznari i krojači dolazili su čak iz Mletaka, a veliku trgovačku koloniju činile su ugledne dubrovačke i kotorske porodice. Oni su u Brskovo donosili tekstil, med i vino, a kupovali metal, krzno, vosak i kožu. Sve se to prodavalo na velikom trgu, u blizini kog se nalazila i carina. I dubrovački generalni konzul imao je svoje sjedište u Brskovu, a smatra se da je jedno vrijeme tu bio smješten i dvor Nemanjića.

Centar grada

Ovdje, u samom centru grada, susrećete se sa slavnom mojkovačkom istorijom. Centralnim trgom dominira statua serdara Janka Vukotića, načelnika štaba Vrhovne komande crnogorske vojske u Prvom svjetskom ratu, i legendarnog komandanta crnogorskih trupa u Mojkovačkoj bici. Njegova hrabrost i vještina, ali i požrtvovanost vojnika koje je predvodio, postali su vječiti uzor kako se cijeni i brani sloboda. Stvorili su Mojkovački mit koji najbolje ilustruje stav da je svakom Crnogorcu jedan dan života u slobodi više vrijedan od godina ropstva. Nedaleko od njega, nalazi se spomenik palim borcima Narodnooslobodilačke borbe, koji svjedoči o žrtvama koje je ovaj kraj

podnio tokom Drugog svjetskog rata. Svaki deseti stanovnik Mojkovca izgubio je život u borbi protiv fašizma. Baš kao što i piše na spomeniku: „ne ponovilo se“. Ipak, nije sve bilo ratovanje u mojkovačkoj prošlosti kroz koju su se smjenjivali Iliri, Rimljani, Sloveni i Turci. Zato nastavite ovu šetnju kroz istoriju Mojkovca.

Bojna njiva

Na ovom mjestu došlo je do odlučujućeg okršaja između crnogorske i austrougarske vojske u čuvenoj Mojkovačkoj bici. Baš tu, na Božić 1916. godine, u jeku Prvog svjetskog rata, na Bojnoj Njivi našle su se dvije armije, jedna prema drugoj, na položajima jedva udaljenim 150 do 200 metara.

Zbirka fotografija Muzej Kralja Nikole - Narodni muzej Crne Gore

Višestruko brojnija i tehnički nadmoćnija austrougarska vojska dobila je naredbu

da likvidira crnogorsku Sandžačku vojsku, a crnogorska, da “do posljednjeg čovjeka” spriječi nadiranje. Težište odbrane bilo je na “Mojkovačkim vratima”. Bio je to konačni sukob, posijle tri mjeseca ratovanja i borbi. Na temperaturi od 25 stepeni ispod nule i sniježnim nanosima koji su dostizali i do 2 metra, silovite i krvave borbe trajale su dva dana. Bojna Njiva prelazila je iz ruke u ruku da bi na kraju, posljednjim snagama, vojska serdara Janka Vukotića kontranapadom, prsa na prsa, uspjela da zauzme Bojnu Njivu. Žrtve su bile ogromne, a slika koja je ostala iza njih zastrašujuća.

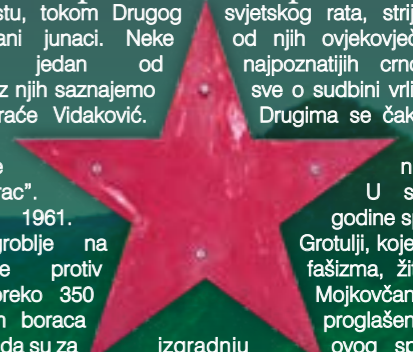
Most i Spomenik junacima Mojkovačke bitke

Mnogi Mojkovačani će vam reći da se ovdje nalazi samo srce grada. Stari kameni most i Spomenik junacima Mojkovačke bitke simboli su Mojkovca. Tara je sve do 1912. godine dijelila grad na pola, na crnogorski i turski dio, a najveći junaci dokazivali su se upravo čestim upadima na suprotnu stranu. Most na Tari sagrađen je 1934. godine ali ubrzo potom i srušen tokom ratnih operacija 1944. godine. Srušili su ga partizani da bi spriječili prolaz njemačkih trupa, koje su se povlačile. Danas se na obnovljenom mostu svakog ljeta održava takmičenje u skokovima u vodu sa velikih visina. Sa mosta se pruža pogled na još jedan simbol grada, Spomenik junacima Mojkovačke bitke, simbol hrabrosti i junaštva crnogorskih vojnika u Prvom svjetskom ratu. Podignut 1966. godine, svjedoči o najznačajnijoj bici mojkovačke prošlosti, kada je 6.500 crnogorskih vojnika zaustavilo austrougarske trupe koje su brojale 20.000 vojnika. U blizini spomenika nalazi se i hram Hristovog rođstva, podignut u spomen i slavu junacima Mojkovačke bitke.

Partizanski spomen kompleks Grotulja

Na ovom mjestu, tokom Drugog svjetskog rata, strijeljani su brojni, od njih ovjekovječio je u svojim najpoznatijih crnogorskih pisaca sve o sudbini vrlih junaka Jovana Drugima se čak ni ime ne zna, pa su njihove h u m k e o b i l j e ž e n e n a t p i s o m “nepoznati borac”. U slavu svih njih, podignut je 1961. godine spomen kompleks Partizansko groblje na simbol borbe protiv Grotulji, koje je ubrzo postalo život, a sedam boraca Mojkovačana izgubilo je proglašeno je za narodne heroje. Priča se da su za izgradnju ovog spomenika stizale donacije iz čitave bivše Jugoslavije, a svesrdno su pomagali i žitelji okolnih sela.

Manastir Svetog Đorđa u Dobrilovini

Idilični predjeli kanjona Tare kriju jedan od najznačajnijih spomenika kulture ovog kraja. Manastir Svetog Đorđa u Dobrilovini nalazi se na 27 km od Mojkovca u pravcu Žabljaka. Po svojoj ljepoti podsjeća na manastir Moraču, zbog čega je u narodu i poznat kao Mala Morača. Ne zna se kada je podignut, ali već krajem 16. vijeka je obnovljen. Iako više puta rušen, uspio je da postane najznačajniji centar duhovnosti i pismenosti u ovom kraju. U njemu je 1870. godine otvorena prva škola u Potarju. Zbog čestih upada Turaka, učenici i profesori su se sakrivali u jednu pećinu iznad manastira, i sa puškama na ramenima nastavljali nastavu. Ova pećina, koja se nalazi u neposrednoj blizini manastira, i danas se može posjetiti, a u znak sjećanja na prve đake, ispred nje su postavljene školske klupe.

Turistička organizacija Mojkovca

Adresa: Ulica Serdara Janka Vukotića
Tel/fax: +382 (0) 50 472 428
www.mojkovac.travel

Hoteli

Hotel resort Gacka ****+ - Podbišće
Tel: +382 (0) 50 474720
E-mail: office@imanjerakocevic.me
www.imanjerakocevic.com

Hotel Palas **
Tel: +382 (0) 50 472 508/+382 (0) 50 472 104
E-mail: hotelpalasmojkovac@t-com.me

Hotel Dulović *** - Trg Ljubomira Bakoča bb
Tel: +382 (0) 50 472 615/+382 (0) 67 631 654
E-mail: hoteldulovic@t-com.me

Eko oaza (privatni smještaj) - Dobrilovina
+382 (0) 67 511 755

Mali hotel Ravnjak * - Bistrica
Tel: +382 (0) 69 494 501/+382 (0) 69 350 423
E-mail: vesko1961@gmail.com
www.ravnjak.org

Restorani

Restoran Izlet - Dobrilovina
Tel: +382 (0) 69 822 969/+382 (0) 67 224 250
E-mail: information@callcenter.me

Restoran Tiha noć *** - Babića Polja bb
Tel: +382 (0) 69 536 898
E-mail: tara.invest@yahoo.com

Restoran Kozak *** - Krstac
Tel: +382 (0) 67 814 408
E-mail: restoran.kozak@gmail.com

Medovina

Dok ste u Mojkovcu, nemojte propustiti da probate tradicionalnu medovinu. Neki kažu piće bogova, jer ne samo da popravlja krvnu sliku, okrepljuje organizam, poboljšava apetit, nego i usporava starenje. Pravi se od najkvalitetnijeg meda sa pašnjaka okolnih planina, ali nijedan Mojkovačanin vam neće otkriti recept. Kažu da su ga sa sobom donijeli stari Sloveni. A naravno uz medovinu dobro idu i tradicionalni regionalni specijaliteti: kačamak, civvara, lisnati sir, meso ispod sača.

Medovinu možete kupiti kod poljoprivrednog proizvođača: Milija Madžgalj, Podbišće bb
tel: +382 (0) 69 681 796

Kako stići - Transport

- Avio transport:** najbliži aerodrom je u Podgorici udaljen 100 km
- Voz:** glavna željeznička pruga Bar - Beograd prolazi kroz Mojkovac
www.zcg-prevoz.me, Željeznička stanica Mojkovac +382 (0) 50 472 130
- Autobus:** dobro povezan autobuskim linijama sa svim gradovima u regionu
Autobuska stanica Mojkovac: +382 (0) 50 470 133/+382 (0) 69 523 240
- Automobil:** Jadranskom magistralom stiže se iz pravca Podgorice (90 km) i iz pravca Bijelog Polja (29 km), a regionalnim putem Đurđevića Tara - Mojkovac iz pravca Žabljaka (68km) i Pljevalja (85 km).

Dobro došli!

Očarani ljepotom prirode, koja kod Mojkovca krije drugi najdublji kanjon na svijetu i dva Nacionalna parka, ne propustite da saznate više o burnoj istoriji ovog kraja.

Kulturna ruta Mojkovca vodi vas kroz srednjovjekovni grad Brskovo koji su u romantičarskom zanosu poredili sa Londonom, preko Manastira Dobrilovine u kom je otvorena prva škola, do bojnog polja jedne od najslavnijih bitki u Prvom svjetskom ratu. Proći ćete i pored brojnih obilježja viševjekovne borbe sa Turcima, kao i stradanja u Drugom svjetskom ratu, opisanih u djelima nekih od najpoznatijih pisaca Crne Gore.

ZAKORAČITE U ISTORIJU MOJKOVCA!

Više informacija o kulturnoj ruti i pomoć u organizaciji ture možete dobiti u Turističkoj organizaciji Mojkovac

Radno vrijeme:
radnim danima: 07h do 15h

Adresa: Ulica Serdara Janka Vukotića, 84205 Mojkovac
E-mail: tomojkovac@t-com.me
info@mojkovac.travel
tomojkovac@gmail.com
web stranica: www.mojkovac.travel
Tel/fax: +382 (0) 50 472 428
Mob: +382 (0) 68 842 985

Iako ne postoji obilježena biciklistička staza, čitavu trasu rute, moguće je obići planinskim biciklom.

Izgubljeni grad Brskovo

Dante i Brskovo

Novac kovan u Brskovu – denarius de Brescoa stigao je i do velikog Dantea. On ga je doduše u svojoj Božanstvenoj komediji smjestio u osmi krug Pakla, optuživši raškog kralja za falsifikovanje mletačkog novca. "tu biti će, pa i onaj iz Raše što slabo vidje novac Venecije..."

Trgovina Dubrovnik - Brskovo

Na osnovu podataka iz Dubrovačkog arhiva, računa se da je 1282. godine ukupna vrijednost trgovine u Brskovu iznosila 33.000 solida. Po ondašnjim tržišnim cijenama za taj iznos, moglo se kupiti 3.320 konja, ili 276 jedrenjaka, 1.933 tone pšenice u rodnim, odnosno 1.127 tone pšenice u nerodnim godinama. Za putovanje iz Dubrovnika u Brskovo i nazad, računajući i vrijeme potrebno da se roba proda, trgovcu je bilo potrebno tri mjeseca.

Sasko uređenje

Brskovo je ubrzo dobilo uređenje po uzoru na ono koje su Sasi donijeli iz svoje otadžbine postavši tako prva saska opština koja je uživala autonomiju. Njihove privilegije uključivale su: ličnu slobodu, slobodu vjeroispovijesti, pravo da traže i prerađuju rudu. Imali su sopstveni sud Curia Teutonicarum sastavljen od 12 članova vijeća, koji su se nazivali Purgeri. Njima je predsjedavao sudija – ludek koji je imao palicu Baculus Iudicis Regis. Imali su i svoga notara – Notarius Teutonicorum za knjiženje rudarskog desetka urburare.

www.montenegro.travel

